

čane. Niti trg niti okrajni odbor ni bil zastopan pri slovesnosti. Razjarjeno je pa bilo vse pošteno občinstvo, da nobeden učitelj naše štirirazredne šole in tudi obrtniška učiteljica niso toliko spoštovanja imeli do verskega prepričanja faranov, da bi otroke pri procesiji nadzorovali, kakor bi bila sicer dolžnost njihova vsled ukaza ministerstva dne 8. okt. pr. leta. Odkar je ta vrsta ljudi začela pobotnice v davkarijo nositi, viditi je, da so pozabili, da jih kmet plačuje. Tako seveda ne sodimo o vseh učiteljih. Pa podoba je, da naša šola nima samo namena, semenišče nemškutarije biti, kar je dovolj znano, temuč se tudi odlikovati po brezverstvu od sosednjih šol. Zahvaliti se pa imamo za tako odkritosrčnost. Potreba je, da ljudstvo odgojitelje svojih otrok spozna, in da tudi ministerstvo sprevidi, kaj da se pravi, podložnikov imeti, ki so proti kat. cerkvi podkurjeni, katero blizo toliko poznajo kot kitajske rudnike!

Od sv. Martina na Paki, 10. rožnika 1873.
Žalostni prigodek se je v tukajšni okolici pretekli teden naključil. Krčmar in posestnik Franc Bizjak je v strašni steklinski bolezn na naglem umrl. Pokojni je bil pred štirimi tedni od svojega lastnega psa na levo roko vgriznen, kterege je hotel, ker je bil bolan, z zdravili zaliti. V jezi pusti drugi dan psa ustreliti in od bližnega živinozdravnika znotraj preiskati, in ta je psa za zdravega (?) spoznal; rano na svoji roki pa je pustil pokojni od ranočelnika S. L. na naglem ozdraviti, brez da bi jo bil izžgal.

27. dan potem, t. j. na binkoštno nedeljo, začne pokojnega že nekoliko po levi roki trgati, še hujše v ponedeljek, ter se razširi bolenje po celem životu; zvečer se pusti s sv. zakramenti preskrbeti, na binkoštni vtorek, poslednji dan svojega življenja, naredi zjutraj vpricho 3 mož poslednjo oporoko in potem čeli dan toži nad strašnim vretjem krvi in nad znotranjimi bolečinami.

Po solnčnem zahodu tistega dne pa so se že videle prikazni stekline: strah pred vodo in lučjo, krč in cukanje, sline itd. Očitna pohvala toraj našemu vrlemu, častivredemu gosp. kaplanu F. J., kateri so tisti trenutek ljudi od bolnika spravili in njega zaprli, ključ pa potem obč. predstojniku izročili, da se vendar ni nobena nesreča prigodila, ker je rajni že popred sam rekel, da, ko bi on tako zveden ne bil, bi že bil vse ogrizel. — Ob 11. uri zvečer pokojni po velikem vpitju in razbijanju pade in leže na tleh umre, zapustivši žalostno ženo in troje čisto malih otrok. —

Ta žalostna prigodba naj služi v poduk, da se varujete psov kolikor mogoče, in če pes pri hiši zboli, dajte ga brž konjedercu, ne pa da bi ga sami s zdravili zalivali.

Fr. St. obč. predst.

Iz starega trga, 15. junija. Lepo pa žalostno slovesnost smo večeraj imeli: g. Martina Apačnika, bogoslovca 4. leta, smo pokopali. Že več

let je rajni na želodec bolehal, pa je zopet okrevaj; letos od novega leta sem pa je vedno hujše prihajalo, začel je kri pljuvati; sred posta pride domú k svojim starišem na počitek, misleč, da mu bo krepki zrak k zboljšanju pomagal; ali prišel je — česar se ni nadejal, na večni počitek domu.

S sv. zakramenti previden, je na sv. Rešnjega telesa den zjutraj okoli dveh mirno v Gospodu zaspal.

K pogrebu je rajnega spremljalo, kljubu slabemu vremenu, dvanajstero duhovnikov in čvetero bogoslovcev, in pa ogromna množica ljudstva.

Besedo rajnemu na slóvo so prav genljivo govorili č. g. dekan Fr. Bruner, — in ko so truplo v zemlje krilo položili, smo mu zapeli žalostinko Tomaževičevo. —

Ta pogreb pa nam je na novo pokazal, kako še kmečko ljudstvo duhovski stan v časti ima, kajti dasiravno je bil pot tisti den silno slab in je dež curkoma lil, se je nabralo ljudi, da se je vse trlo.

Konečno še omenim, da je od l. 1871, t. j. v dveh letih rajni A. že drugi bogoslovec iz naše fare, ki je pred dovršenjem svojih študij iz svetá poklican. Ali ni to, kakor da bi Bog sam število duhovnikov menjšal, in jih rajše v boljši svet klical, ker jih mnogoteri toliko sovražijo in znaničujejo. Tudi v tej stvari so liberalci huda duševna kuga za ljudstvo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Denes smo primorani polit. ogled začeti z domačimi zadevami. „Slov. Narod“ je namreč v štev. 136. dne 17. t. m. prinesel pod črko x „iz slov. Štajerja“ članek, ki je poln osebnosti in s toliko strastjo pisan, da bi res upanje sporazumljenja zginoti moralo, ko bi vsi narodnjaki takošne politično-verske nazore imeli, kakor ta štajerski iksler. V pretres že tolikokrat odbitih laži se zopet spuščati ne moremo; razglasili bomo prihodnjič program „pravne stranke“, kakor so ga že zdavno razglasile „Novice“ in mnogi drugi federalistični časniki. Iz programa se bo vsak pameten človek prepričal, da ni res, da bi ta program nasprotnoval „narodnemu“ programu slovenskemu. Sicer je pa to celó prazno pričkanje. Vsa jeza nasprotno-liberalne stranke proti nam in programu „pravne“ stranke izvira odtod, ker poudarjamo tudi pravice kat. cerkve. Zakaj pa to storimo zdaj? Zato, ker mora sedanja vlada v prihodnjem drž. zboru predložiti postave, ki imajo po želji liberalne stranke veljati namesto pogodbe s papežem, katero so zavrgli. Tu bo šlo za bitstvene pravice kat. cerkve, za najvišje koristi kat. slovenskega ljudstva, in mi moramo poroštva imeti, da bodo kandidati pravi možje. Mi zares nismo krivi, če „Narod“ tega ne ume ali

umeti noče; žalostno je pa, da ovi list, namesto v teh rečeh s konservativnimi Slovenci se pogovoriti in na sporazumljenje delati, o vsem tem molči in vedno le razprtijo dela in hujška, češ, da smo konservativni Slovenci narodnemu programu se zneverili!! —

Nečastno je pa naravnoč za moža, ki dela v „Narodu“ politično vreme, očitati nam, da iščemo „spasenja“ (rešenja) iz vseh nadlog, ki nas stiskajo, „v prevagi verstva.“ Naj nam iksler le eden članek v „Gospodarju“ pokaže, v katerem bi bili to trdili! Nasproti nam pa še „Narod“ sam oponaša, da se „pečamo skoro izključljivo z visoko politiko.“ Pač slabo pričevalo za „Narod“, če se ne more povzdigniti do one politične višine, da bi spoznal, kako važen faktor da je v državi ravno svobodna katoliška cerkev, za kar se mi in to najbolj iz ljubezni do kat. ljudstva bojujemo. — Kar slednjič dopisnik iksel o reakciji kvasi, češ, da „pravna“ stranka v reakcijo, v obsolutizem in Bog ve v kakošne strahove žene, so le domišljije dopisnikove, kateri tega programa ni čital, ali ga pa ni razumel, sicer bi ne mogel pisati takih bedarij. Najlepše je pa to, da dopis iz Dunaja v isti številki „Naroda“ blizo vse to priporoča, kar naš iksel na čelu lista pobija! — Vlada skuša pred volitvami, ako bo mogoče, dunajsko borzo na bolj trdne noge postaviti. V ta namen so se te dni ustavaški bogatini z ministroma trgovine in financ posvetovali, kako in kaj. Kakor poroča v teh zadevah vsevedoča „N. fr. Pr.“, so se „gledé na politiko (t. j. na korist prihodnjih volitev), kakor tudi na finance zedinili v sklepu, odločno delati na to, da se vpadlo zaupanje zopet povzdigne in borzni krizi v okom pride.“ Bo težko kaj kruha iz te moke!

Vnenje države. Nemški cesar Vilelm je iz Emskih toplic na Dunaj glas dal, da mu stan njegove bolezni ne pripušča priti na Dunaj razstave gledat. Namesto njega pride konec t. m. nja kraljeva gospa. Uzrok temu pa tiči menda bolj v politiki, kakor v krču po kostéh. — V nem. državnem zboru so liberalni poslanci hoteli stroške za poslanca pri papežu s proračuna zbrisati; le ko jim je Bismark razložil, da se „poslednja nit“ sporazumljenju z rimsko stolico ne sme prtrgati, dobil je vladni predlog potrebno večino. — Čuje se pa, da hoté liberalci, ko pride proračun do tretjega branja v zbornici, tačas še enkrat vse žile napeti, da z neprivoljenjem tega stroška svoje sovraštvó proti kat. cerkvi očitno pokažejo.

Na Francoskem se rudečkarji v narodni skupščini kar jeze penijo zoper konservativno vlado, ktere se lotijo, kedar le morejo, toda zastonj. Tako je vlada prepovedala neki rudečkarški list, in prijatelji lista so predlagali nazaupnico ministru notranjih zadev; predlog je pa bil z večino odbit in minister je obljubil, da hoče vlada neustrašeno neporedneže krotiti in poštene ljudi braniti. — Da se vladi bati ni treba, kaže to, da je skupščina

poslanca Rance-a, ki je bil ud pariške rudečkarške družbe „komune“, in v Lyonu celó za poslanca se volil, zdaj v zatožni stan spravila. —

Razne stvari.

(Okrajni zastop gorogranski.) Iz gorenje Savinske doline se nam poroča: Volitve v okrajni zastop so srečno končane. Tukaj ni boja med Nemci in Slovenci, ker so prebivalci vsi narodni, Nemcev pa najdeš le par med uradniki. Razloček bil je le ta, da so dosedaj Gorogranci večino imeli, letos so pa zmagali Savinčani, ki zastopajo večino prebivalstva in obrtnije. Izvoljeni so gg. za prvosednika J. Krulec, tržan in krčmar na Ljubnem; namestnik Jož. Lipold, vel. posestnik v Mozirji; za odbornike: A. Goričar, poštar in vel. posestnik v Mozirji, A. Jevčev in Mokajin iz spodnje Rečice, Žmavec p. d. Korošec iz Ljubnega, Mikuš iz Gornjega grada in Robnik, p. d. Juvan, iz Luč.

(Nemčurji na cedilu.) Slovenjegraški župan Kaligarič je ondašnje kmetske župane, ki so 7. t. m. pri glavarstvu nekaj opraviti imeli, k sebi poklical ter jim ponudil Seidl-na in menda Perko, ki je pa slednji čas odstopil, da si naj enega ali drugega za poslanca že zdaj izberejo in v ta namen svoja imena podpišejo. Župani so pa modro odgovorili: „Zato je še čas, moramo se poprej med seboj pogovoriti;“ — in nobeden se podpisal ni! — To je lepi sad modro ravnane kat. pol. društva v Slov. Gradcu.

(Tednik nebodigatreba.) „Narod“ razgláša na vse usta, da bode s 1. julijem izhajati začel nov tednik za kmetsko ljudstvo, tiskan v „narodni tiskarni“ v Ljubljani. Namenjen je liberalnost med kmeti širiti, spodbijati „male tednike“: „Gospodarja“, „Glas“ in „Novice“. No srečo dobro! „Gospodar“ se tega tednika čisto nič ne boji, marveč bo, kakor doslej, poštenim Slovincem kazal zvijače liberalcev, ter si je svest, da ga bodo, kljubu nekršenemu, prav nepotrebemu tekmeču, brali in podpirali vsi pošteni Slovenci kakor dozdaj.

(Ljutomerska čitalnica) napravi v nedeljo 22. t. m. ob 4. popoldne pri sv. Križu, na travniku gospe Zadavec **veselico**, h kateri se vljudno vabijo gg. družabniki in drugi domoljubje. Program obsega: 1) Govor; 2) deklamacije; 3) „Svojeglavneži“, vesela igra; 4) petje; 5) tombolo; 6) godbo, ples in razveseljevanje. Odbor.

(Pri banki „Sloveniji“) se je v nedelje 15. t. m. v seji opravnega sveta ravnateljstvo ponovilo. Izvoljeni so gg.: Dr. Kar. Bleiweis, Šolmajer, Vilhar, Pirnat (že poprej ravnatelj). Dr. Zarnik je pa že poprej sam izstopil iz opr. sveta in ravnateljstva. Ti nesrečni „Brencelj“ ti!

(Kako se nemškutarjem podkadi.) Nemškutarški zdravnik je hotel v Hoteški fari na Kranjskem kozé staviti in pošlje g. župniku nemško naznanilo s